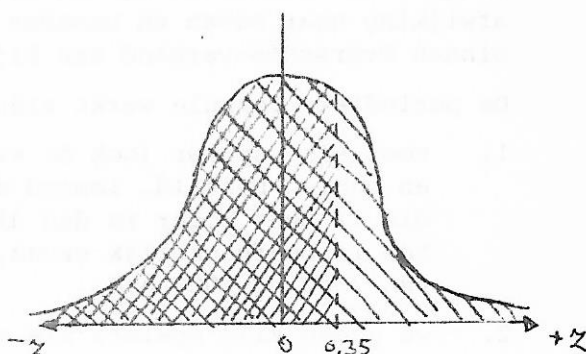

DE RATING-BEPALING

De Elo-rating, het officiële ratingsysteem van de FIDE, is gebaseerd op de kansberekening volgens de normale verdeling van Gauss. De met statistiek bekenden onder u vertel ik niets nieuws als ik zeg dat de Gaussverdeling de bekendste verdeling is in de statistiek. In een figuur kan men die verdeling aldus weergeven:

Het gearceerde oppervlak heeft de waarde 1. Als de z-score 0,35 is, is de oppervlakte van het dubbel gearceerde gedeelte 0,6368. In het Elo-systeem wordt de z-score met 2000:7 vermenigvuldigd. Een z-score van 0,35 komt dus in het Elo-systeem overeen met 100 punten.

Zo, alle wiskundige gekheid op een stokje, wat betekent dit nu in de praktijk? Als speler A 100 Elo-punten sterker is dan speler B (A heeft b.v. een rating van 2100 en B heeft een rating van 2000), dan zal A 63,68% van de partijen tegen B winnen.

Om nu van de Overschie-leden de onderlinge rating te bepalen staan de uitslagen van 673 interne en 892 externe partijen ter beschikking. Daarbij worden de externe tegenstanders als een soort "toegevoegde leden" beschouwd. Een voorbeeld: stel dat enige Overschie-leden met een gemiddelde rating van 1000 aan het 4e bord van het 5e team 50% scoren, dan is de gemiddelde sterkte van de externe spelers aan dat bord aan 1000 geweest en kennen wij aan dat bord de sterkte 1000 toe.

Omdat de externe partijen over het algemeen serieuzer worden aangepakt dan de interne partijen, zijn in de hierna beschreven periodieke formule de externe partijen twee maal zo zwaar meegeteld als de interne. In de interne partijen wordt voorts een kleurcorrectiefactor toegepast. Wit heeft tenslotte bij het begin van de partij een tempovoorsprong. Dus "is het geen kunst" van wit om te winnen. De witspeler krijgt daarom bij zijn rating een getal opgeteld, zodat hij tegen overigens gelijkwaardige tegenstanders meer dan 50% moet scoren om niet in rating achteruit te gaan. Uit de literatuur is bekend, dat men deze factor op 10 á 15 punten schat. Uit het computerprogramma is ook voor de Overschiepartijen een factor gerold die hier binnen bleef. Bij de externe partijen is de kleurcorrectiefactor niet toegepast, omdat daar het uit- en thuisspeleffect sterker is.

De kleurcorrectiefactor wordt aldus bepaald: stel dat de witspelers in hun partijen 50% hebben gescoord, terwijl de rating van de zwartspelers 12 punten meer bedroeg, dan hadden de witspelers blijkbaar een kleurvoordeel van 12 punten. Bij de bepaling van de gemiddelde rating van de tegenstanders van een speler wordt in de interne partijen de rating van de tegenstanders die wit hadden met de kleurcorrectiefactor verhoogd en van de tegenstanders met zwart met die factor verlaagd.

Omdat de Elo-rating op kansberekening is gebaseerd, heeft het geen zin iemands rating te bepalen als van hem maar 1 of 2 uitslagen bekend zijn. De grens is daarom op 8 partijen gesteld. Daarbij kan de afwijking ook nog vrij groot zijn, maar is toch al wel een redelijke indicatie mogelijk van iemands speelsterkte. Hoe meer partijen iemand heeft gespeeld, des te nauwkeuriger is zijn rating te bepalen.

Om wat voorbeelden te noemen: Klapwijk is 54 punten beter dan de gemiddelde Overschie-speler, terwijl van hem 74 uitslagen ter beschikking stonden. Bij hem

zal de afwijking dus hoogstens 1 à 2 punten naar boven of beneden bedragen. Van Steenis is 138 punten zwakker dan de gemiddelde Overschie-speler, maar van hem stonden slechts 9 uitslagen ter beschikking (hij had dus bijna hetzelfde lot ondergaan als Mastenbroek, die niet op de lijst voorkomt). Bij Van Steenis kan de afwijking naar boven en beneden dus nog vrij groot zijn. Zijn werkelijke sterkte binnen Overschie-verband kan bijvoorbeeld evengoed 1800 als 1550 zijn.

De periodieke formule werkt aldus:

1. voor elke speler (ook de externe) bepalen we, welke score ze in hun partijen hebben behaald. Iemand die bv. 60% heeft gescoord heeft dan een rating die 72 punt hoger is dan die van zijn gemiddelde tegenstander. Die 72 punten is onafhankelijk ervan, of zijn gemiddelde tegenstander nu een rating van 2000 of -1000 had.
2. we geven alle spelers als startwaarde hun scorewaarde, hun D(P). De speler uit het bovenstaande voorbeeld krijgt dus een startwaarde van 72 punt.
3. we bepalen voor iedere speler uit de startwaarden de gemiddelde rating van zijn tegenstanders. Als de tegenstanders van de speler uit ons voorbeeld een gemiddelde rating van -10 hadden, dan is de nieuwe benadering van de rating van deze speler: $-10+72=62$ punt. De afwijking tussen de oude en de nieuwe benadering is voor deze speler 10 punt.

Dit proces van herhaald schatten van de sterkte zetten we voort, tot de afwijking tussen de oude en de nieuwe benadering voor alle spelers minder is dan 0,5 punt. De rating wordt tenslotte op hele punten afgerond, zodat het geen zin heeft om door te gaan met rekenen als de afrondingsfout toch 0,5 punt is.

Dit sterkteverschil geldt uitsluitend voor de wedstrijden, die in Overschie-verband zijn gespeeld. Daan Smit bijv. heeft in Engeland een rating van 2160 en in Italië een rating van 2100 punten. In Overschieverband is hij 451 punt sterker dan de gemiddelde Overschie-speler, als alleen de interne partijen in de berekening worden opgenomen en 304 punt sterker als we ook de externe partijen bekijken.

In wezen is de Overschie-rating dus niet te koppelen aan de rating van de KNSB wat absolute hoogte betreft, omdat de partijen niet gespeeld werden tegen mensen met een KNSB-rating, maar tegen willekeurige individuen. Om toch een indruk te krijgen of men nu een aardig partijtje kan schuiven of niet, zijn de hierboven bepaalde Overschie-ratings op de volgende wijze aan de KNSB-rating gekoppeld.

De rating van Nathans en v.d. Herik is 2270, die van Smit is (na overleg) op 2100 gesteld. Het gewogen gemiddelde van de verschillen tussen hun KNSB en Overschie-rating is bij alle ratings bijgeteld. Daardoor krijgen deze drie personen een Overschie-rating, die ongeveer met hun KNSB-rating overeenstemt. Tevens blijkt dan, dat de Overschie-rating geen KNSB-rating is: Nathans en v.d. Herik hebben dezelfde KNSB-rating, maar in Overschie-verband doet vd Herik het duidelijk beter dan Nathans.

Zo, dat was het. Ik zie uw stormen van kritiek afwachtend tegemoet.

GREGOR HOHNE-SPARBORTH

*****
 * SCHAAKGENOOTSCHAP OVERSCHIE RATINGS BEGIN ZOMERCOMPETITIE 77 *
 *****

IN 76 ITERATIES IS DE ONDERLINGE RATING BEPAALD UIT 673 INTERNE EN 892 EXTERNE PARTIJEN. DE EXTERNE PARTIJEN ZIJN TWEE MAAL ZO ZWAAR MEEGETELD ALS DE INTERNE PARTIJEN
 BIJ DE INTERNE PARTIJEN IS EEN KLEURCORRECTIE VAN 14.31 PUNT TOEGEPAST, DIE BIJ DE RATING VAN DE WITSPELER IS BIJGETELD TER WEGING VAN HET RESULTAAT. IN DE INTERNE PARTIJEN HEEFT WIT 50.78 PROCENT GE-SCOORD, WAARBIJ DE GEMIDDELDE RATING VAN DE WITSPELERS 1737.19 PUNT WAS EN VAN DE ZWARTSPELERS 1746.05 PUNT.
 DE GEMIDDELDE RATING VAN DE OVERSCHIE-LEDEN IS 1816.98 PUNT. DE MAXIMALE AFWIJKING TUSSEN DE LAATSTE TWEE ITERATIES IS 0.49 PUNT.
 IN HET ONDERSTAANDE OVERZICHT BETEKENT IN = AANTAL INTERNE PARTIJEN, DAT VAN DE DESBETREFFENDE SPELER IN DE RATING IS OPGENOMEN EN EX = HET AANTAL EXTERNE PARTIJEN.

=====ALFABETISCHE VOLGORDE=====
 IN EX RATING =====NAAM=====

=====ALFABETISCHE VOLGORDE=====
 IN EX RATING =====NAAM=====

23	6	2028	J.W.BAKKER
48	20	1685	A.BANGERT
16	18	1526	A.J.BATENBURG
11	0	1196	D.BEAUFORT
23	23	1994	L.J.BEAUFORT
23	0	1708	E.VAN BERGEM
22	17	1640	F.F.VAN DE BERGH
20	13	1711	K.B.BIJDEVAATE
29	20	2015	J.BLONET
38	21	1590	P.J.DALLAU
27	25	1974	M.DEGELING
			M.D.DICKE
2	16	2290	A.VAN DIEREN
0	16	1894	B.ENGELFRIET
0	10	2029	D.C.VAN ENK
			D.G.J.ERDTSIECK
12	22	1961	A.EVERWIJN
38	18	1634	C.W.FEELDERS
			J.C.VAN GASTEREN
20	17	1684	C.J.GELDHOF
11	11	2034	A.C.VAN DER GIESSEN
35	9	1801	A.A.DE GREEVE
7	15	2014	A.H.HAMMER
			J.A.W.HAMMER
4	20	2270	H.J.VAN DE HERIK
25	19	1747	P.HEUVING
32	13	1776	J.G.HOEHNE-SPARBORTH
10	1	1315	A.JANSEN
31	18	1958	J.L.DE JONG
38	15	1658	T.JOREM
52	16	1475	J.M.KALKMAN
37	24	1941	F.KANDELIN
8	8	1577	M.VAN KESTEREN
54	20	1871	J.KLAPWIJK
15	4	1771	J.KLEIN
18	21	1831	P.W.KLEINJAN

24	24	1957	R.J.KLOEK
12	27	2062	H.KROP
44	19	1642	F.E.VAN LEEUWE
19	3	1846	L.LENOIR
9	18	1988	D.P.LIEFHEBBER
2	16	2020	L.LIEVAART
38	15	1675	J.LIGNOS
			E.MASTENBROEK
7	5	1679	E.W.VAN MUSSCHER
0	21	2197	P.J.NATHANS
21	15	1879	A.NEDERLOF
43	23	1779	S.OOSTHOEK
44	21	1730	H.PIJPERS
23	1	1733	H.J.VAN RIJNSOEVER
			A.T.RIJSMUS
19	6	1925	C.A.ROOK
28	17	1767	O.H.K.ROTH
18	2	1636	G.RUIZENDAAL
			R.RYNBERG
			A.SEELE
18	28	2121	D.W.SMIT
21	3	1523	D.H.STAP
0	9	1679	J.P.VAN STEENIS
37	12	1710	G.TAKKENBERG
			W.F.TEERDS
16	20	1876	J.VAN DER VAART
7	3	1433	B.VENNINK
38	0	1272	R.VERBEEK
0	20	2136	C.VOORBERG
41	17	1653	G.DE VOS
			W.H.VRIEND
6	3	1749	B.DE VRIES
28	19	2099	R.J.DE VRIJ
10	27	1959	J.W.WESSELIUS
0	18	2104	G.J.WILSCHUT

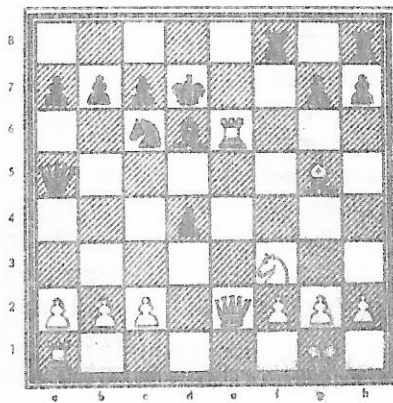
EX	RATING	----	----	BORDVOLGORDE	----	----
30	2074	1-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	KNSB
30	2177	2-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	KNSB
30	2057	3-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	KNSB
30	2022	4-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	KNSB
30	2065	5-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	KNSB
30	1961	6-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	KNSB
31	1979	7-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	KNSB
30	2054	8-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	KNSB
30	1886	9-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	KNSB
30	1958	10-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	KNSB
10	2148	1-E	BORD	PROMOTIEKLASSE	RSB	
8	2053	2-E	BORD	PROMOTIEKLASSE	RSB	
9	1884	3-E	BORD	PROMOTIEKLASSE	RSB	
9	1690	4-E	BORD	PROMOTIEKLASSE	RSB	
9	2007	5-E	BORD	PROMOTIEKLASSE	RSB	
8	1956	6-E	BORD	PROMOTIEKLASSE	RSB	
9	1879	7-E	BORD	PROMOTIEKLASSE	RSB	
10	2019	8-E	BORD	PROMOTIEKLASSE	RSB	
8	1546	9-E	BORD	PROMOTIEKLASSE	RSB	
10	1904	10-E	BORD	PROMOTIEKLASSE	RSB	
7	1795	1-E	BORD	EERSTE	KLASSE	RSB
6	2016	2-E	BORD	EERSTE	KLASSE	RSB
7	1916	3-E	BORD	EERSTE	KLASSE	RSB
6	1957	4-E	BORD	EERSTE	KLASSE	RSB
7	1816	5-E	BORD	EERSTE	KLASSE	RSB
4	1627	6-E	BORD	EERSTE	KLASSE	RSB
6	1808	7-E	BORD	EERSTE	KLASSE	RSB
5	1878	8-E	BORD	EERSTE	KLASSE	RSB
7	1718	9-E	BORD	EERSTE	KLASSE	RSB
7	1861	10-E	BORD	EERSTE	KLASSE	RSB
20	1910	1-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	RSB
15	1943	2-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	RSB
20	1781	3-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	RSB
21	1847	4-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	RSB
20	1810	5-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	RSB
21	1748	6-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	RSB
21	1867	7-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	RSB
18	1746	8-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	RSB
19	1658	9-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	RSB
20	1575	10-E	BORD	TWEEDE	KLASSE	RSB
18	1658	1-E	BORD	DERDE	KLASSE	RSB
17	1773	2-E	BORD	DERDE	KLASSE	RSB
15	1675	3-E	BORD	DERDE	KLASSE	RSB
16	1719	4-E	BORD	DERDE	KLASSE	RSB
14	1706	5-E	BORD	DERDE	KLASSE	RSB
14	1678	6-E	BORD	DERDE	KLASSE	RSB
17	1613	7-E	BORD	DERDE	KLASSE	RSB
14	1543	8-E	BORD	DERDE	KLASSE	RSB
14	1607	1-E	BORD	VIERDE	KLASSE	RSB
16	1600	2-E	BORD	VIERDE	KLASSE	RSB
17	1589	3-E	BORD	VIERDE	KLASSE	RSB
15	1719	4-E	BORD	VIERDE	KLASSE	RSB
16	1437	5-E	BORD	VIERDE	KLASSE	RSB
14	1559	6-E	BORD	VIERDE	KLASSE	RSB
15	1417	7-E	BORD	VIERDE	KLASSE	RSB
12	1548	8-E	BORD	VIERDE	KLASSE	RSB

SCHAAKSTELLING IN PROEFSCHRIFT

Onze "jongste aanwinst" Wim Henk Vriend, die reeds voor het begin van de transferperiode in onze gelederen werd ingelijfd, behaalde op 20 januari de doctorstitel aan de Vrije Universiteit. Nog juist voor Dick van Enk ging hij over de meet en u kunt uw vriendelijke stukjes aan zijn adres van nu af voorzien van de aanhef Weledelzeergeleerde Heer.

Misschien voelt u na bestudering van onderstaande varianten behoefte om met hem van gedachten te wisselen, wel dat kan en ..... het begin hebt u vast. octor wordt je niet zomaar, dat vereist een proefschrift en het is goed gebruik zo'n proeve van bekwaamheid te voorzien van enige stellingen die niet direkt tot het thema zijn terug te voeren. Ook vriend Vriend had een achttal stellingen waarvan de zevende luidde:

DIAGRAM 1

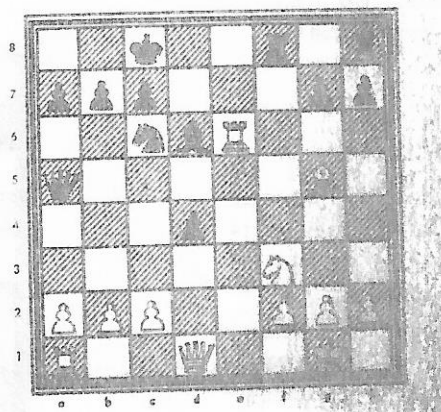

W.H. Vriend is naast een natuurkundespecialist een schaker van niveau met een denkraam dat niet niet klakkeloos gelooft wat de theorieboeken hem wensen wijs te maken. Daarom onderzocht hij intensief nevenstaande stelling die volgens hem na 15. Tael! gunstig voor wit is. Om zijn ideeën ook praktisch te toetsen speelt Vriend deze lijfvariant sinds 1969 en niet zonder succes.

Laat ons profiteren van zijn onderzoekingen en een kijkje nemen in de door hem geprepareerde variantenkeuken. Van de theorieboeken werden de werken van Euwe (1968), Keres (1971) en Estrin (1973) bestudeerd. Uit de laatste naam leidt u terecht af dat het gaat over het Twee Paardenspel.

1.	e2-e4	e7-e5	8.	Pb1-c3	Dd5-a5
2.	Pg1-f3	Pb8-c6	9.	Pc3xe4	Lc8-e6
3.	Lf1-c4	Pg8-f6	10.	Pe4-g5	0-0-0
4.	d2-d4	e5xd4	11.	Pg5xe6	f7xe6
5.	0-0	Pf6xe4	12.	Te1xe6	Lf8-d6!
6.	Tf1-e1	d7-d5	13.	Lc1-g5!	Td8-f8
7.	Lc4xd5				

DIAGRAM 2

De sleutelstelling van de varianten B en C. Wit heeft een stuk minder maar de dreigingen rond de zwarte monarch en diens gezelling zijn legio.

20. ... Dc5-c6

Het sterkst. Het dekt zowel c7 als e8. Andere mogelijkheden falen direkt, b.v. 20. ..., Dd6 21. Td5 en uit, of 20. ..., Db4 21. a3, Da4 22. Txe7+, Kd8 23. Txc7, Te8 24. Txb7 en wint. In de partij Sundquist - Gabran speelde zwart 20. Db6 dat faalde op 21. Txe7+, Kd8 22. Dxc7, Te8 23. Txe8+, Kxe8 24. Dg8+ Ke7 25 Dxc7 en wint.

21. Df7xe7+ ...

Dit is beter dan met de toren slaan. Nu het mat op e8 uit de stelling is kan de toren zijn centrale positie beter behouden.

21. ... Kd7-c8
22. De7xg7 Th8-d8
23. Dg7xh7 d4-d3
24. Dh7-f5+! Kc8-b8
25. c2xd3 Dc6-c1+
26. Kg1-f2 ...

Met voordeel voor wit.

Variant C.

17. ... Ld6-e7
18. f2-f4! Dg5-c5
19. Te1-e5! Pc6xe5

Op 19. T6-e5 volgt Dxc2 en zwart houdt nog enige schwindelkansen, maar na 19. T1e5 volgt op Dxc2 20. Txe7+, Pxe7 (20. ..., Kc8. 21. Te8+, Pd8. 22. De6+ Kb8. 23. Txh8 en wint) 21. De6+ Kd8 22. Dxe7+ Kc8 23. De6+! Kb8 (Kd8 24. Td5mat) 24. De8+ Txe8 25. Txe8 mat.

20. Te6xe5 ...

En hiermee is dezelfde stelling ontstaan als in variant B, zie de diagramstand, via een niet onbelangrijke andere zetvolgorde. Opgemerkt wordt nog dat wanneer zwart zich niet op bovenvermelde varianten wil inlaten en met 15. ..., h6 (i.p.v. Txf3) voortzet dat wit na Lh4 beduidend beter staat door de beheersing van e-lijn en de zwarte velden op de koningsvleugel terwijl onder omstandigheden de zwarte d-pion zwak kan worden.

Tenslotte nog aandacht voor een interessante poging om het zwarte spel te versterken door tijdig d4-d3 in te lassen waardoor een eventueel f2-f4 met Dg5-c5 schaak beantwoord kan worden. Dit kwam voor in de correspondentiematch Zweden - Rusland 73/74 tussen de beide combatanten Fagerström - Rosenberg. U ziet welk een belangwekkende nieuwtjes zo'n match kan opleveren!

Variant D.

15. ... d4-d3
16. Dd1xd3! ...

En niet 16. cxd3, Txf3 17. Ld2, Dh5 waarna wit met 18. Txd6 nog snel zijn huid moet redden.

16. ... Tf8xf3
17. Dd3xf3 Da5xg5
18. Df3-f7+ ...

En ook hier heeft zwart de keuze uit drie voortzettingen, t.w.:

D1. 18. ..., Kc8
D2. 18. ..., Pe7
D3. 18. ..., Le7

D1.

18. ... Kd7-c8
19. Te6-e8+ Th8xe8
20. Te1xe8+ Pc6-d8
21. Df7-e6+ Kc8-b8
22. f2-f4! Dg5-c5+
23. Kg1-h1 ...

Het zwarte paard gaat verloren en zwart kan opgeven. Vergelijk ook variant A.

D2.

18. ... Pc6-e7
19. Te6xd6+ c7xd6
20. Df7-e6+ Kd7-c6

Natuurlijk niet 20. ..., Ke8 wegens 21. Dc8+ en wint. Evenmin gaat 20. ..., Kd8 wegens Dxd6+ Ke8 21. Db8+

21. De6xe7 ...

Maar ook zo heeft wit beslissend voordeel.

D3.

18. ... Ld6-e7
19. b2-b4!! a7-a6
20. c2-c4 Kd7-d8

- 21. f2-f4! Dg5-g4
- 22. Te6xc6 b7xc6
- 23. Df7xe7+ Kd8-c8
- 24. De7-e4 Kc8-b8

Met voordeel voor wit, aldus de partij
Fagerström - Rosenberg.

Wel dit was een leerzaam stukje over
het Tweepaardenspel. Aan u om er uw
voordeel mee te doen als een variant

waarmee Overschie steeds uithaalt of
om het lek, zo dat er is, boven water
te krijgen en vriend Vriend er op
daverende wijze mee te verslaan. Die
partij zal dan zeker ook worden
besproken. Met dank aan Vriend voor de
analyses.

M.D.

HOT NEWS

Onder dezelfde titel kondigden wij, van de afdeling Brieven Censuur en
Doorlichting Dienst, verleden jaar de opstelling van de verschillende
deelnemers in het spel op leven en dood "KNSB-kompetitie" aan. Afgezien
van een enkele fusie die door ons eerst voor dit seizoen werd verwacht
werd onze waarschuwing volledig tot gelding gebracht. Ook ditmaal
slaagden wij er in de afdeling Strategie te nemen en veroverden wij, met
gevaar voor het eigen hachje weer de benodigde informatie. U bent gewaar-
schuwd. De indeling van het KNSB-spel is als volgt:

Klasse 1B	Klasse 2C	OVERSCHIE tegen (I)	(II)
Eindhoven	1. Goes	17 SEP Thuis Maastricht	V.H.S.-2
S.M.B.	2. Spangen	8 OKT Uit Phil.Leiden-2	Dordrecht
OVERSCHIE-1	3. OVERSCHIE-2	5 NOV Thuis Eindhoven	Goes
L.S.G.-1	4. L.S.G.-2	10 DEC Uit S.M.B.	Spangen
D.D.-2	5. Het Oosten	7 JAN Thuis Wolstad	Voorschoten
Den Haag	6. Volmac-Rtd-2	11 FEB " L.S.G.-1	L.S.G.-2
Moerwijk	7. Charleur-2	4 MRT Uit D.D.-2	Het Oosten
Maastricht	8. V.H.S.-2	1 APR Thuis Den Haag	Volmac-R-2
Philidor-Lei-2	9. Dordrecht	29 APR Uit Moerwijk	Charleur-2
Wolstad	10. Voorschoten		

"Caïssa"

FOTOWERK KIEL-OST

Tijdens het bezoek van Kiel-Ost aan Overschie zijn er door o.a. Degeling
foto's gemaakt. Bestellingen kunnen bij Degeling worden opgegeven. Hij
hanteerd een concurrerend prijsje. Redelijk er op staan:

v.d. Herik (2)	de Vrij	Liefhebber	Mastenbroek(2)	A.H.Hammer (2)
de Jong (2)	Kloek (2)	Nederlof	Blonet	Oosthoek
Jolanda (2)	Kandelin (2)	de Greeve	Lignos	Takkenberg
Kalkman	Jorem	Ruizendael	Arie	Feelders (2)
Höhne	Bakker	v. Musscher(2)	Klaske	Geldhof
Ivo	v.d. Bergh	Mej. Hammer	Baars	

M.D.

GELD MAAKT NIET GELUKKIG (GELUKKIG MAAR)

Als je vastbesloten bent je functie als penningmeester voor het laatste jaar te vervullen, vormt een verzoek van de redactie de leden in te lichten over de schatkist van de vereniging een ware uitdaging. Immers, je opvolger moet de indruk krijgen dat deze vorm van vrijetijdsbesteding aangenaam en leerzaam is, weinig tijd en inspanning kost, en je kontakten met je klubgenoten een extra dimensie geeft. Deze goede indruk wil ik niet wegnemen. Lees maar.

De beheerder van de portefeuille financiën heeft rechtstreeks te maken met alle handelingen van zijn medebestuurders voorzover daar geld mee gemoeid is. Dit nu valt hard mee: het meeste wat zij doen kost geen geld, en als dat wel het geval is hoef je alleen maar je fiat te geven; zij doen het werk en jij neemt de paragonbon in ontvangst. Bovendien is het huidige bestuur zeer actief op de vereniging, zodat het weinige wat geregeld moet worden gemakkelijk tijdens je schaakpot afgehandeld kan worden.

Het ontvangen van geld is een apart genoegen. Een derde van de leden betaalt zijn kontributie per periodieke overschrijving. Daar heb je dus geen omkijken naar, zolang ze niet nagelaten hebben het bedrag van f. 22,50 tot f. 25,-- te verhogen. Van de overigen heeft nu, kort na het verstrijken van de tweede betalingstermijn, reeds bijna driekwart een eerste betaling gedaan. Een enkeling heeft zelfs gevraagd of het niet op onoverkomelijke bezwaren stuitte als hij pas in juli voor het eerst betaalde. Velen volstaan met één giro per jaar; gemakkelijker kan het niet.

Iedere zaterdag controleer je even of niemand een greep in de kas heeft gedaan. Zo te zien heeft Overschie weinig leden met kleptomane neigingen. Eens per maand maak je het kasboek op. Het plezier dat je hebt als weer alle vierkantstellingen kloppen moet iedere cijferblinde afgunstig maken. Dit is ten onrechte want een telstrook producerend rekentuig doet wonderen.

Tenslotte de uitgaven. Geld moet rollen - daar betaalt u tenminste kontributie voor. De uitgaven verlopen tot nog toe probleemloos. Van twee grote posten wil de lezer misschien meer weten:

1) Kiel-Ost. De lunch op zaterdag kwam voor rekening van de onvolprezen Bank Mees & Hope, en daar ook andere posten binnen de begrote grenzen vielen, kwamen we bijna f. 500,-- goedkoper uit dan we voorspeld hadden. Veertien leden brachten samen 60 % bijeen van de aanvankelijk benodigd geachte vrijwillige bijdragen. De slotsom van al deze cijfers is dat de uitkomst voor het lopende verenigingsjaar de helft bedraagt ten opzichte van de begroting.

2) De zaalhuur. Sedert 1 januari moeten wij f. 47,50 per avond betalen, maar wij doen alsof onze neuzen bloeden en betalen nog steeds f. 35,35 aan de Raad van Gemeentelijke Wijkgebouwen. Ik heb nog geen brandbrieven en deurwaarders ontvangen. Wel hebben wij inmiddels de Beheerscommissie van het Wijkgebouw overtuigd van onze armlastigheid, en wij hebben goede hoop dat de afgesproken afbouwregeling door de Raad aanvaard zal worden. In dat geval komen wij dit jaar uit met het begrote bedrag, en zal mijn opvolger geen protestbrieven meer behoeven te schrijven.

Charlie Brown kan de lezer precies vertellen wat geluk is: "Happiness is one thing to one person and another thing to another person". Voor mij moet dat andere straks weer aan bod komen.

RUUD-JAN KLOEK

EEN VERGETEN STRIJD ?

Nu in de laatste clubbladen zoveel partijen van de heren v.d. Herik en Smit hebben gestaan, vraag ik me af, waarom de onderlinge partij van deze heren nooit is gepubliceerd.

Deze partij werd gespeeld in de wedstrijd Overschie I - Overzien II, die zo tragisch eindigde, doordat aan bord 10 de heren Liefhebber en Degeling elkaar met de stukken toetakelden, nadat Ada en J.L. de Jong na een snelle remise naar de "Schouw" afgereisd waren.

Piraat heeft deze partij echter bewaard en beide spelers waren zo vriendelijk voor het clubblad korte commentaren te geven.

H.J. v.d. Herik - D.W. Smit

1.	e2-e4	e7-e5
2.	Pg1-f3	Pb8-c6
3.	Pb1-c3	Pg8-f6
4.	Lf1-b5	Lf8-b4
5.	0-0	0-0
6.	Lb5xc6	d7xc6

H: Ik dacht dat mijn opponent de symmetrie wel zou handhaven door 6. ... Lxc3. Ik gebruik overigens nooit het gewone woord "tegenstander" i.p.v. opponent, omdat dat langer is en ik probeer mijn artikelen zoveel mogelijk te bekorten. Overigens bedienen sinds kort ook de ASVU-scribenten zich van dat woord, een klein succesje !

S: Ik ken deze opening eigenlijk helemaal niet en ik hoor hem ook niet te kennen omdat hij niet in de "Encyclopedie" staat. Dan maar een pionoffer !

7.	Pf3xe5	Lb4xc3
8.	d2xc3	Dd8xd1
9.	Tf1xd1	Pf6xe4
10.	Pe5-d7	Lc8xd7
11.	Td1xd7	Tf8-e8

H: Tegen sterke spelers heb ik al in 1951 deze opening gespeeld. Ik won toen steeds, omdat ze toch liever gingen kinkkeren (ik ben geboren in 1947).

S: Nu ik op onverwachte wijze mijn gambietpion heb teruggekregen, moet ik maar een andere offeren. Ik houd nl. helemaal niet van pionnen.

12. Td7xc7

H: Hij wil zeker mat dreigen, maar na 12. .... Pxc3, 13. Le3 Pd5, 14.Txb7 is wit in het voordeel.

S: Hoe krijg ik hem nu zo gek ook op b7 te nemen ? Dan wint 13. ... Pc5

12.	....	h7-h6
13.	Lc1-f4	g7-g5
14.	Lf4-g3	f7-f5
15.	h2-h3	

S: Nu dreig ik al een looper te winnen.

H: Wat een ellende! Na 15. f3 Pxc3, 16.hxc3 Te2, 17. Txb7 Txc2, 18. Td1 Te8, 19. Tdd7 Tee2 krijgt zwart ook twee toeren op de tweede rij en nu wil ik wel symmetrisch spelen, maar niet symmetrisch remise maken. Na de partij stelde vd Vaart hier 17.Td1 voor.

15. .... f5-f4 S: De looper is nu opgesloten, zodat ik eventueel mijn eigen paard kan offeren.
16. Lg3-h2 Ta8-b8
17. f2-f3 Pe4xc3 S: Andere zetten vervlakken teveel.
18. b2xc3 H: Ik keek mijn ogen uit, maar van deze opponent verwachtte ik wel zoiets.
18. Te8-e2
19. Ta1-b1 b7-b6
20. Tc7xc6 Te2xc2
21. Tc6xh6 Kg8-g7
22. Th6-c6 Tb8-b7
23. c3-c4 Tc2xa2
24. c4-c5 Ta2-c2 S: Na 24. .. b5 offert hij misschien wel een toren met 25. Tb6 !?
H: Op 24. .. b5 was ik van plan 25. Td6 en 26.c6 te doen, met eenvoudige winst. Overigens was ik hier al in hevige tijdnood. Dat komt doordat ik altijd minstens een uur nadenk als mijn opponent van de variant die ik altijd speel afwijkt.
25. Tb1-b5 Tb7-e7
26. Tb5-b1 b6xc5 S: 26. .. Tee2 wint wel een stuk terug, maar waar blijf je dan als offeraar ? 27.Tc7+ Kg6, 28. cxb6 en zwart moet eeuwig schaak blijven geven.
27. Kg1-h1 a7-a5
28. Lh2-g1 c5-c4
29. Lg1-d4+ Kg7-h7
30. Ld4-f6 Kh7-g6 H: 28. .. Te5?? 29. Tb7 wint.
S: Ik merkte, dat hij in hoge tijdnood in mijn tijd allerlei vervelende dingen zat uit te rekenen, daarom maar een verrassende zet.
H: Als iemand offers brengt moet daar altijd een gezonde reden voor zijn. Ik besteedde dus mijn eigen laatste sekonden met het zoeken naar wat er eigenlijk dreigde. Er dreigde natuurlijk niets, zodat mijn vlag gevallen was, als niet juist daarvoor de klok zelf gevallen was.
Deze truk heb ik met Van Steenis ingestudeerd, omdat ik zo vaak in tijdnood kom de laatste tijd.
Van Steenis raapte de omgestoten klok weer op en zette hem terug, maar niet voor hij blik-emsnel semsnel een kleine tube velpon op de vlag had geleegd, zodat deze niet meer viel. Om de schijn op te houden bleef ik razendsnel zetten.
31. Lf6xe7 Kg6-h5 H: 38. Ta1xa2 Tc2-c1 mat was de laatste grap.
32. Le7-f8 a5-a4
33. Tc6-h6+ Kh5-g4
34. h3-h4 c4-c3
35. Lf8-e7 a4-a3
36. Th6-a6 a3-a2
37. Tb1-a1 Kg4-g3
38. Ta6xa2 H: In deze stelling kun je alles spelen en nu zijn de 40 zetten bijna bereikt.
38. Tc2-d2
39. Le7xg5

39. Td2-c2 H: Nadat hij ook nog deze toren had weggegeven viel mijn opponent flauw. Ik speelde 40. Ta2xc2 en wandelde weg, om bij de andere bordden te kijken.
- S: Aangezien ik juist vijf minuten lang niets meer had gegeten, ging ik onderuit. Gelukkig reikte vd Vaart een loempia aan omdat Jan Willem juist bij de patatboer was geweest. De stand op het bord stemde me triest. Het is uit ! Jammer, met 39. .. c2 en 40. Td1+ had zwart nog goede kansen op interessant spel gehad.

Dat was het dan weer, tot de volgende keer.

PIRAAT

DE NIEUWE MODELLEN

Zoals u weet hebben wij van Overschie Schaakt een uitgebreide inlichtingendienst met vrijwel onbeperkte middelen. U kent reeds de onderafdeling "Telefoon Aftap Afdeling" kortweg TAA genaamd, waarvan de leider hoog in onze organisatie is doorgedrongen. Het ligt niet op de weg van een Intelligence Service haar organisatie noch haar medewerkers uit de doeken te doen, omdat het juist de goede mantel is, die tijdig voor de goede informatie zorg draagt.

Eén onzer agenten is er, in weerwil van de exorbitante veiligheidsmaatregelen, in geslaagd een kijkje te nemen in de "keuken" waar de heren designers en constructeurs werken aan de nieuwe modellen. Hoewel de juiste namen nog niet zijn vrijgegeven, worden de twee verst ontwikkelde modellen in de onderlinge conversatie aangeduid als OV1 en OV2. Het beloven geduchte wapens te worden in de te verwachten strijd. Elders in dit nummer vindt u een bijdrage van een andere agent die succesvol zijn mini-minox hanteerde toen hij in een onbewaakt ogenblik kans zag een glimp te werpen op de kaarten waarop reeds de data, strijdperken en tegenstanders stonden ingetekend.

Uit een en ander zou u misschien kunnen afleiden dat alles een doorgestoken kaart is en wie zijn wij om u tegen te spreken. Terug naar de modellenfabriek. Uit de foto's zijn twee conclusies te trekken. Allereerst is kwaliteit van de super-teleknoert-foto's niet van dien aard dat haarscherpe waarnemingen mogelijk zijn maar wel bevestigen ze de indruk dat de modellen OV1 en OV2 zo goed als operationeel zijn. Slechts kleine aanpassingen lijken nog uitvoerbaar. De modellen OV3 t/m OV6 welke ook op stapel staan zijn eenvoudiger en daarom nog niet geheel ontwikkeld. Wat men ook bekokstoofd, het zal duidelijk zijn dat de door het S.G. Overschie ontwikkelde composities met gesloten modules ook dit maal de bouwwijze zullen bepalen. Juist deze techniek toont voldoende flexibiliteit, is economisch verantwoord en blijkt telkenmale technisch haalbaar.

Wij wijzen er met nadruk op dat nog wijzigingen mogelijk zijn maar afgezien van de volgorde van inbouw lijken de volgende modules te zullen worden gebezigd:

Model OV1

vd Herik - Smit - Voorberg - de Vrij - Mastenbroek
Nathans - v Dieren - Wilschut - v Enk - Ada

Model OV 2

Vriend - Bakker - Kloek - Krop - Kandelin
Lievaart - Beaufort - Liefhebber - Wesselius - de Jong

De module Degeling lijkt overjarig en alleen nog te gebruiken voor het economy model OV3. De juiste wijze van inbouw zal naar verluid, afhangen van een zeer gespecialiseerd statistisch-wiskundig systeem dat door de bouwers onderling wordt aangeduid met Overéting-waarde. Het schijnt dat ook dit jaar wordt beslist ten faveure van een floating inbouw systeem dat het mogelijk maakt de modules tijdens de rit van plaats te doen verwisselen voor een optimale benutting. Modules van OV2 schijnen in geval van een module van OV1 dienst weigert te kunnen invallen hetgeen met de te zeer sophisticated modules van OV1 niet meer kan t.o.v. OV2.

Het module Degeling wordt daarvoor achter de hand gehouden.

E.S. PION-AGE

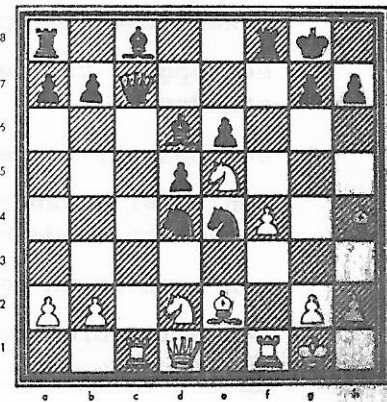
EEN BLIKSEMOVERWINNING VAN COR

Wit: H. Pijpers   Zwart: C. Feelders

Frans. Doorschuifvariant.

1.	e2-e4	e7-e6	
2.	d2-d4	d7-d5	
3.	e4-e5	c7-c5	
4.	c2-c3	f7-f6	is dat echt goed?
5.	Pg1-f3	f6xe5	
6.	Pf3xe5	Pg8-f6	
7.	Lf1-e2	Lf8-d6	
8.	0-0	0-0	
9.	Lc1-g5	Dd8-c7	
10.	f2-f4	Pf6-e4	
11.	Lg5-h4	Pb8-c6	
12.	Pb1-d2	c5xd4	
13.	c3-d4	Pc6xd4	
14.	Ta1-c1?	....	
14.	....	Dc7xc1 !	

DIAGRAM 4

En wit gaf het maar op. Terecht, want Dxc1, Pxe2+ brengt zwart op winst van een toren plus pion en daar begin je niet veel meer tegen.

DPL.

PARTIJEN BULLETIN

Met september beginnen we alweer aan de vierde jaargang. En het was tot nog toe een succes. Met 30 abonnees in het laatste seizoen waren de samenstellers niet ontevreden maar we willen best nog wat zieltjes winnen. Daarom wekken wij u op dit jaar (weer) een abonnement te nemen.

Het Bulletin is nog fraaier van opzet dan het afgelopen seizoen, wat royaler. Ondanks deze ruimere opzet steeg de prijs nauwelijks en gezien tegen de huidige inflatie is het wellicht zelfs goedkoper te noemen.

We, dat wil zeggen de penningmeester en de technisch medewerker, stelden de prijs voor het seizoen 1977/1978 vast op f 6.50 voor uit te reiken Bulletins en f 10.50 voor toegezonden Bulletins.

Welk onderschied is dat nu.

Uit te reiken Bulletins worden u, wanneer u aanwezig bent, overhandigd op de eerste vrijdag na een K.N.S.B.-ronde.

Toezening vindt plaats in de week volgend op die zaterdag en zijn meestal reeds s-woensdags in uw bezit. Dus nog twee dagen eerder. Maar de portkosten berekenen we u allicht door. Voor de laatste ronde geldt een uitzondering. Bent u f 6.50 - abonnee en bent u de vrijdag na de laatste ronde niet op de club, dan wordt het Bulletin u gewoon toegezonden.

Wie een bonnement wenst, en dat bent u allemaal, dient even kontakt op te nemen met onze penningmeester en uw wens wordt vervuld.

Resumerend:

- een fraai Bulletin met een overzicht van alle persoonlijke resultaten tot op dat moment
- een opgave van de nog te spelen ronden met datum en tegenstander
- een opstelling van uitslagen en standen up-to-date
- een verslag van alle gespeelde partijen, hun ups en downs, de bokken en de briljante ideeën
- een inzicht in gespeelde openingen en lijfvarianten
- een prima bron ter voorbereiding op tegenstanders
- snelle informatie - indien gewenst thuisgezonden
- spotgoedkoop - 180 partijen voor f 6.50 en dat is 3,6 cent per partij - een boek is aanmerkelijk duurder
- de slotstanden en partijen uiterlijk een week na verschijnen in uw bezit
- kortom ..... een MUST.

de T.M.